

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumerează și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

La

Abonament lunar

pentru Martie st. v.

— cu prețurile din capul foii —
învită

Administrațiunea țiarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 28 Februarie st. v.

E mare lucru mîntea pe lumea aceasta.

Câte nu i se opun? câte nu vor să o îngroape de tot și să o înăbușească, ca nici de nume să nu i se mai audă? Și totuși, prea adese-ori o vezi pătrundând și străbătând ca rațele soarelui printre norii cei mai groși.

Numai zilele ne despart de timpul, când presa maghiară, oficioasă și neoficioasă, da Românilor cele mai rele testimonii de patriotism.

Nu că de patrie le era oficioaselor și celorlalte organe de publicitate ale Maghiarilor. Atâta știu și ele, că Românul știe îngrijii de patrie, precum știe să o și apere la vreme de lipsă.

Lor le era de institutele de maghiarizare, înființate și pe care vor să le înființeze. Acestora însă trebuie să li se asigure cumva viitorul.

Fanatismul hypernațional a căutat să inventeze ceva spre sfîrșitul acesta.

Și au și inventat. Oficioasele și neoficioasele maghiare, au cutezanța de a identifica toate institutele de maghiarizare cu patria și cu ideea de stat maghiar.

În legătură cu invențiunea aceasta a trebuit apoi, ca toți, câți nu urmează, cum ține presa maghiară, în toate aface-urile, câte ei gândesc că sînt patriotice, să fie timbrați de patrioți reși și anatemișați politicesc.

O urgie adevărată se deslănțuise acum vreo câteva zile și s'a îndreptat asupra Românilor, când foile maghiare au mai băgat de seamă că se intenționează a se face și rugăciuni pentru victimele unor stări de lucruri foarte incordate din secolul trecut, și care s'au terminat, precum se știe, în mod foarte tragic la 16/28 Februarie 1785.

Ca un fel de retorsiune își dau silința a prezenta împregiurarea, că pe lîngă anatemișarea politică au mai pus chiar și țîua de constituire a reuniunii celei noue de maghiarizare pe 15 Martie. Cu ce vrea să ne țică: s'erbați voi pe bărbății vostri, pe cari noi îi calificăm de tîlhari: pe Horia, Cloșca; noi s'erbăm pe martirii noștri, pe cari voi îi numiți revoluționari.

De retorsiune însă nu poate fi vorba. Țîua de 15 Martie, și pe ascuns și pe față, a fost pentru o seamă de Maghiari țî de demonstrațiune, nu de ațî sau de ieri, ci de mult.

Era dar' fanatismul, care stîrnise pasiunea, de a provoca pe Români pacinici în toate felurile, de sigur cu gîndul că doar', doar' îi vor scoate din cumpătul lor și-i vor împinge la vreo nechibzueală.

Nu șcim acum este convingerea, că încercările în chipul acesta sînt zadarnice, sau este vre-un alt motiv, la a cărui cunoștință nu am putut ajunge; vedem însă, că coardele la una din oficioasele maghiare încep a se mai slobodi.

Țiarele maghiare nu sînt de a te pute lăsa în nădejdea lor. Aceasta e istorie vechiă. Ele sînt ca și acei ce le scriu, afară de ori-ce calcul. Un lucru însă totuși nu se poate nega. Și la dîșele se poate observa din când în când, că mîntea birue pasiunea întunecată de fanatismul naționalismului exclusiv. Și e mai mult ca probabil, că rața mîntii este, care a străbătut, cine știe pentru cît timp, printre negurile cele multe ce atîrnau atît de neplăcut deasupra opiniunii publice maghiare din țeară, ca și publicul maghiar să aibă odată ocaziune să-și vadă compatrioții de altă naționalitate în lumina cea adevărată.

De rața amintită însă mai atîrnă ceva. Cel puțin transpare, că precum ei au pretins, ca Români să nu-și serbeze memoria martirilor lor, așa cercurile oficioase maghiare ar fi dispuse a nu-și serba țîua martirilor lor.

De aceea întrunirea, ce era să se facă la Cluj în 15 Martie pentru stabilirea statutelor reuniunii de maghiarizare, se amîna pe 23 Aprilie. Oficiosul din Cluj spune cu gura moartă, că țîua de 15 Martie totuși se va serba.

Nu ne îndoim. Cercurile oficiale, care se obișnuiesc a vorbi prin organele oficioase, trebuie să țîna cont de partidele din opozițiunea maghiară și cu ceva trebuie să le astupe și acestora gura. Dar' cu toate acestea, este și rămîne semnificativ, că a trebuit să se facă modificarea într'un punct al programului, cu care erau învoite toate partidele maghiare: ca în 15 Martie să nu se întrunească la Cluj cei ce aveau să stabilească statutele reuniunii de maghiarizare.

Departa de noi să credem, că întrunirea din cestiune e mînată în April, cum țîc Nemții, pentru-că e amînată pe 12 Aprilie. Dar' în șese săptămîni oamenii se răcoresc la cap mai mult ca în opt țîle. Poate că și statutele ce vor ave a se face, se vor mai supune unei revisiuni serioase.

Dar', mîntea e mare lucru. Și pe oamenii cei mai necumpetați îi face să-și tragă sama. Și e bine că-și trag seamă câte odată și Maghiarii și se feresc a lua asupra-și responsabilitatea unor consecuențe cu sfîrșit neprevăzut.

Renunțăm de a pune întrebarea afară de mîntea, cui mai avem să mulțumim, ivirea unui fenomen atît de neașteptat și țîcem: dacă ar fi de bun augur pentru pacea și armonia dintre naționalitățile statului unguresc!

Cu demnitatea cuvenită, am fost și sîntem totdeauna aplicați a concurge la pacea și la armonia aceasta; vom fi însă totdeauna neîmpăcați inimizii ai tendențelor

de a ne sclăvi cineva în vre-un mod oare-care.

Sîntem Români, Români voim să rămînem, pentru-că noi șcim, că naționalitatea noastră nu poate fi pedecă patriotismului adevărat.

Revistă politică.

Sibiu, 28 Februarie st. v.

Mai mult ca ori și când cestiunile economice influențază asupra politicei. La urma urmelor ce însemnează și rivalitățile marilor puteri întru cucerirea de colonii în Africa, în Asia și în Australia?! Și rămînd mai în apropierea noastră, ce va să prețuească alianța noastră intimă cu puternica Germanie, dacă prietina noastră în ale politicei ne declară războiul neîndurat în ale economiei prin urcarea vămilor și închiderea granițelor pentru produsele noastre?! Chiar și „Pester Lloyd“, care n'a slăbit pînă acum cu glorificarea raporturilor noastre amicale cu marele stat german, începe a se clătina în credința sa. Făcendu-și observările față cu o interpelație din Reichsrath-ul Vienei în privința manipulațiunii vamale germane la graniță, fruntașul oficioșilor nu se poate reține a țîce: „Procederea autorităților dela vama germană e de înțeles, nu se poate cuprinde însă așa ceva dela funcționarul unui guvern, ce totdeauna s'a prezentat pe sine drept un model de fidelitate față cu convențiile. Fără îndoială atît guvernul austriac, cît și al nostru vor face pe calea ministerului de externe remonstrațiuni hotărîte în Berlin și avem încă speranța, că se vor da explicații satisfăcătoare din partea germană. Dacă însă aceasta nu s'ar întempla, apoi trebuie să vedem în faptul acesta cu un motiv mai mult, de a da politicei noastre vamale în contra Germaniei caracterul represivului. Dar' într'aceea nu ne putem feri de cugetul apăsător, că lupta vamală, combaterea interreselor de viață economică ar pute introduce o amărăciune în raporturile politice ale ambelor monarhii mari, pe ale căror legătură intimă se bazează formațiunea actuală a Europei.“ Dacă tocmai un organ unguresc vorbește astfel, apoi se vede că anume în Ungaria se simt cu deosebire loviturile economice ale „aliatului“ nostru. Și e explicabil. Mai mult ca Cislaitania suferă Ungaria de războiul vamal. Ungaria fiind o țeară agricolă va fi silită să impoarte din Cislaitania produsele industriale cu prețuri chiar mai urcate, fără a pute scoate din produsele sale agricole ceea-ce a scos pînă acuma, de vreme-ce nu scapă nici de concurența României, căreia trebuie să-și îngăduim importul la noi al produselor sale, dacă vrem ca ea să nu ne facă cu nepuțință exportul nostru de produse industriale. Astfel ne aflăm între ciocan și nicovăla și, ca o ironie, cancelarul Germaniei închide granițele germane rîmătorilor din Ungaria sub pretext de epizootie, întocmai precum o face guvernul nostru față cu rîmătorii din România. Eac, și marele Bismarck ne imitează în ceva! Ai rîde, dacă n'ar fi prea trist pentru noi.

În Reichsrath-ul din Viena cestiunea naționalităților se accentuează acum mai tare ca ori-și-cînd. În ședința dela 9 l. c. n. a casei deputaților căpitanul Stiriei contele Wurmb-Brand a țînut cu prilegiul desbaterii asupra bugetului de instrucție o vorbire

aplaudată foarte des de cîtră partidul german din stînga. Oratorul își termină vorbirea sa cu cuvintele:

„Guvernul actual a introdus naționalitățile în acest parlament ca partide politice. Eu sînt de credință, că noi sîntem la începutul acestei dezvoltări naționale în lăuntru parlamentului și dacă lucrul se termină astfel, precum s'a început, atunci sesiunea proximală va afla aci numai grupe naționale. (Aprobări din stînga.) Atunci nu vî mai întrebăți dacă mai e posibil în Austria un guvern parlamentar ci vî întrebăți dacă mai e posibil un parlament austriac? Eu consider ca o nenorocire mare: fie că un popor, procedînd din punct de vedere național, domnesce asupra celorlalte popoare, fie că se aliează mai multe grupe pentru a apăsa asupra unei grupe mari. Dacă pentru alte țeri e o nefericire că parlamentarismul s'a perdut, chiar și dacă individualitatea cea mai înaltă a unui om — și toți oamenii sînt muritori — stă în fruntea statului, — aceasta e o îndoită nenorocire în un stat dualistic ca și Austria“. Oratorul termina apoi cu cuvintele: „Nu se poate închipui că Austria se va pute lipsi pentru ani mai îndelungați de inteligența și patriotismul Germanilor“. (Aprobări viue în stînga.)

Disonanțele mari dintre Berlin și Londra au făcut deja loc unor raporturi atît de liniștite, încat se află țiare engleze, ce pledează de-adreptul pentru o alianță între Englitera și Germania. Relativ la înțelegerea dintre aceste două puteri cu privire la politica colonială se telegrafează din Londra cu datul de 10 Martie n.: Granville, Humberley, Derby și Childers s'au consultat ieri timp mai îndelungat în oficiul pentru afacerile coloniale asupra diferențelor coloniale pendente dintre Anglia și Germania. S'a ajuns la statorirea unui arangement relativ la Africa și Australia. Proiectul s'a transpus cancelarului pentru referadă.

Mișcările din Macedonia iau o dimensiune tot mai mare. Guvernul otoman are de cuget a comanda trupele dinspre granița Serbiei în lăuntru Macedoniai, deoarece ce îi e teamă de revalte mai mari. În capitala Serbiei domnesce frica, că în urma lipsei de miliție la granițele turcesci, districtele s'erbesci din graniță vor fi invadate de bande de Arnăuți.

Scirile sosite din Constantinopol ne spun, că în Albania populațiunea s'a opus numărării poporului. Poporul e foarte iritat din cauza aceasta și nici asigurarea, că fiecare părinte de familie va trebui să spună autorităților numai numărul femeilor, ce le are în casă, nu e în stare să-și liniștească. Poarta a fost silită să trimită în împregiurimea dela Prizrend și Cossovo întăriri de trupe pentru-ca să-și susțină autoritatea.

Ex-ministrul din S'erbia, Ristici, se ocupă earăși de cestiunea Confederației-Balcanice. În toamna trecută Ristici a făcut să se vorbească mult despre Confederația statelor din Balcani, dar' a întîmpinat atunci o opoziție în cercurile rusesci. Ex-ministrul s'erbesc n'a abțis de această idee ci a convocat în începutul lunei curente o conferință la care au luat parte membri cei mai de influență din partidul seu. Conferința a țînut mai multe oare și s'a ocupat de modul cum să căștîge pentru această idee cercurile pansalaviste din Rusia. Conferința a hotărît să adreseze scrisori lui Katkoff și generalului Ignatiev pentru a sonda nu cumva opiniunea cercurilor influente rusesci s'a schimbat în favorul Confederației și numai după aceea să cerce a afla ce ajutor pot spera pentru realizarea acestei idei dela celelalte țeri din Balcani.

În afacerea joncțiunilor de căi ferate Poarta a provocat-o pe Sârbia și Bulgaria să trimită delegați pentru-ca să se înțeleagă asupra acestei chestiuni cu delegații turcesci. Dintre obiectele despre cari se va tracta va fi și întrebarea: dacă gările au să fie comune sau separate apoi chestiunea serviciului postal și telegrafic. Marele Vizir turcesc a concredut pe ministrul de comunicațiune cu prelucrarea proiectului. Bunăvoința, cu care a preîntimpinat Poarta această afacere, a produs o impresiune bună.

Ortografia institutului ces. reg. militar de geografie.

(Cu deosebire privind la limba română.)

Diarul militar „Vedette“ din Viena publică sub titlul de mai sus în numărul seu dela 25 Februarie n. a. c. un articol subscris cu inițialele O. P., în care se ocupă de însemnarea localităților românești în chartele militare arătând, că aceea e defectuoasă și cerând în interesul serviciului militar de câmp rectificarea numirilor românești ale localităților. Reproducem în tot cuprinsul seu acest articol:

„Lucrările acurate și plăcute ochilor ale institutului militar geografic întimpină în armată, în străinătate, în public și în țiare o aprobare generală, care umple de mândrie adevărată pe fiecare soldat, care se simte onorat prin onoarea corpului militar întreg. De altă parte din aceasta emanează pentru militar datorința de a arăta neexactitățile și erorile, pentru-ca renumele general, de care se bucură acest institut, să nu sufere știrbire.

„Dacă luăm în mână o chartă specială, aflăm îndată, că marginea pădurii, unul dintre cele mai importante obiecte militare, sau nu se poate observa cum se cade, sau mai de loc, pe partiile prea negru hașate. Marginile de tufișe, după desemnul lor convențional de acum, sânt absolut cu neputință de a se observa; tot astfel nu se poate deosebi pe chartele de acum tufișul de o grupă oare-care de arbori. Îmbunătățirea acestui defect ar fi neapărat de lipsă, pentru a pute deosebi pe mapa generală variantele dintre tufișe și pădure și pentru a exclude astfel confundarea desenurilor.

„Voim să atragem atențiunea direcțiunii institutului militar la un al doilea obiect, care relativ la orientarea de pe carte e de o importanță eminentă. Acest obiect se referă la modul de scriere a numirilor localităților, munților și ținuturilor în părțile Ardealului și ale Banatului, locuite în cea mai mare parte de Români. Vom ilustra numai cu câteva exemple acest mod curios de scriere.

Foița „Tribunei“.

Anticități din Bucovina.

(Urmare și fine.)

„La anul 1827 s'a nivelat grădina lui Neunteufel din Suciava, unde s'au aflat 11 petri monumentale frumoase cu inscripțiuni vechi getice. Arcobadarua, oraș dacic, era situat între Mamaestie și Cotiman; acolo găsiră locuitorii vase de lut din timpul petri, ce le stricară. Parochul de acolo adună câteva din ele și le predtece episcopului de atunci Eugeniu Hacman, care porunci alumnilor seminariului să le lipească la un loc. Fiindcă nu le succese arta, mi le predară domni: rectorul seminariului Teofil Bendella și spiritalul seminariului Teochist Blajevici, din cari am format trei vase mai că complete. Aceste se trimiseră apoi la Viena.

„Sub burgmaisterul Lechocki din Cernăuți s'au aflat pe ruinele vechi ale Cecinei la dărîmarea unui zid o sabie dreaptă, o scarită de șea de argint, zale, 21 de semilune, stele, sori din argint masiv. Aceste toate merseră la Viena. Se află și un coif stricat, care rămase însă în țeară.

„La Babin s'au aflat 5 figuri de lut în mărimea unei palme, pe cari le dobândi comisarul districtual din Stanislău d-l Sobieski. Au fost idolii Cumanilor.

„La Mamaestie se desgropă un idol cumanic, care era lucrat dintr'o peatră străină locului acestuia. Avea mărimea și forma unei ciobote. Se află la universitatea din Cernăuți.

„La Calinestii a lui Cuparencu găsiră țe-

„Zona 18, col. XXX: *Alnasi, Budatelecu*; zona 19, col. XXX: *Dudilor, La pereu crucioi, Fenatie large, la Vie, Pripur, D. Petruului, Pereu spunzuzes, Dimbu padure*; zona 18, col. XXXI: *Aseului, E. Tiegla, Supra Ciatra. Case Bratosiu, Curte Bellan, Valé mare. Padure mare, Capu Dealu, Tigla*; zona 18, col. XXXV: *Dealul sel Cuplai, Muntie Vete*; zona 18, col. XXXIV: *D. Prelusi*; zona 20; col. XXXII: *Peatra asmeului, In Siasu tieglelor, Dealu hel mic, hel mare*; zona 20, col. XXXI: *Vrf. Gii, D. Gii, D. Fatii, Pe supt vii*; zona 21, col. XXXI: *D. curtsilor, Usu daj cea mare, D. griptu, D. hel mare*; zona 22, col. XXXI: *Capu padure, D. Tuffele, D. Pojenizelor*, — nume de cari s'ar pute cita îndecit atât de multe. Ele sânt foarte greșit scrise, și cetindu-se poporațiunii din respectivele ținuturi, aceasta nu le pricepe. Scriitorul acestui articol e un copil al acestei țeri, care fiind timp îndelungat în garnisiune acolo a aușit această tânguie atât dela poporațiune cât și dela camerați.

„În cheia lămuririlor din anul 1883, cap. VII, punctul 272 se țice: O chartă militară se cuprindă înainte de toate acele numiri, cari sânt cunoscute în respectivul loc și sânt pricepute de popor. Numirile întrebuintate de autorități se pot apoi alătura între paranteze. Nici un punct de însemnătate militară nu e permis să fie defectuos însemnat.“ Astfel în teoriă. Ca să scim cum s'a satisfăcut acestui punct citez faptul, că în anul 1881 am întâlnit la manevrele din Ardeal pe drumul către Blaj un ofițer cu 20 de soldați. Ofițerul căuta trist și se plângea, că fiind el ca patrula nu află ținta marșului seu — Crăciunelul. Când i-am spus, că e tocmai satul dindărețului lui și trebuia numai să între în el, mi-a răspuns, că locuitorii pe care i-a întreat de numele satului l-au îndreptat altunde de cum stă în chartă. Astfel stă în realitate lucrul cu chartele noastre!

„Asupra modului de scriere, Streffleur țice la anul 1863 pag. 329: „De mare însemnătate practică pentru soldați e dacă află pe chartă numirile astfel însemnate, după cum se pronunță ele în acele ținuturi.“ Să ne închipuim poziția unei patrule, care în faptă e condamnată să meargă spre localitatea X. Și ori cât va întreba pe civili cum se numesc cutare și cutare loc, dacă numirea ce i se va pune nu va cõnsuma cu cea însemnată în chartă, ea va cerca a constrînge la început cu amenințări să i se spună numirea adevărată, ear' după mai multe răspunsuri deosebite de numirile ce se cuprind în charta sa, ea va renunța la charta sa.

„Să mergem însă cu expunerea și mai departe.

„Maporii, cari desemnează ținuturile își iau dela poporațiune și dela autoritățile comunale informațiunile referitoare la numirea terenului. Le spunem că respectivul domn e din Austria-de-

rării o sculă la tăierea lemnului, ce o vëndură la Jidani. Din scula aceasta căpetaiu cu mare greutate un carniol rotund lungareț, care din amândouă părțile era înzestrat cu o inscripție străină. Se păstrează acum în muzeul universității.

„Lungă Prelippe nu departe dela riul Nistru desgropă un țeran o armătură bogată celtică împrenă cu un coif și două securi de bronz și o sulită. Armătura și coiful merseră în Galiția, cele trei din urmă însă se vëndură pentru 60 de fiorini conservatorului Much din Viena, căci, țic cu mare regret, nu aveam atunci parale spre a le cumpăra pentru muzeu.

„Lungă Hatna scoase apa unui riuleț un tesaur mare de aur, pe care îl găsi un țeran și îl vëndu la Jidani; el consta din torques, verigi sau brățare, dintre cari aveau unele forma serpentină. Erau stricate.

„În Siretiu se făcură săpături într'un câmp, unde era mai înainte un cintirim și acolo se găsi o cruce, cum o poartă episcopii. Vechimea cum și lucrarea proastă vorbiau pentru aceea, că crucea aceasta a fost crucea episcopului prim cuman din Siretiu, Teodoric, care residia acolo la anul 1228. Ea se află la mine.

„La anul 1872 găsiră lucrătorii pe dealul lui Iancul lungă Granicestie un mormânt, ai cărui pereți constau din lespezi de peatră, și îl ruinară cu totul. În lăuntru lui se aflau oasele alor doi oameni. Lungă cel mai mare în partea lui dreaptă zăcea o secură foarte frumoasă din achit și o măciucă împetrită de lemn. Între piciorarele lui se aflau două vase de lut de o formă foarte primitivă, cum se află ea numai în timpul

petrii; în vasele acelea era o masă îngroșită roșietică, fără miros. Oasele celelalte erau ale unei femei. Am dat aflătorilor pe lângă povețe, cum au a se purta în casuri viitoare, 2 fl. v. a. și aușii după câteva săptămâni, că au mai găsit alt mormânt, dară pe care îl stricară cu desvîrșire.

„Odoare nu se aflau acolo, — dacă nu le-au luat mai înainte. Craniele, oasele le luai spre a determina rasa, cum și securea, măciuca și vasele pentru muzeu.

„În patul uscat al părului din Cuidin s'a găsit un ciocan foarte frumos celtic, care era sus neted, jos foarte ascuțit dintr'o peatră foarte virtoasă. Se află la mine.

„Spre a încungiura cintirumul romano-catholic din Siretiu, se ruina fundamentul unei vechi mănăstiri de acolo, în care s'au găsit 30 petri mormentale mai că în totul frumos lucrate, cari aparțineau familiilor armenesci din Siretiu, Agopșa, Șatbu, Hanigștan etc. Ele provin din începutul secolului al 16-lea. La desgropare se ruinară mult. O parte din ele se zidi după o luptă lungă de intrigi cu inscripțiunile în sus în zidul cintirimului.

„Monede antice provin adese în mulțimi mari.

„Aproape de Siretiu sânt două șanțuri dela Stefan cel Mare, ce sânt încă bine conservate. Ele se se fi ridicat contra regelui polon, Ioan Albert.

„Pe cintirumul din sf. Onufrei (Mănăstioara) s'au găsit urmele unui mormânt roman.

„Cine ce caută, află.

„Noi nu sântem așa de săraci în Bucovina noastră iubită de anticități, ne lipsesc însă voința firmă în zelul studiului. Nu se nasce nimeni nici ea archeolog și nici ca numismatic, dar' prin di-

sunt dese; dacă ținem seamă de aceasta ne cuprînde dorul patriotic de a lăsa, ca să ajungă aceste în mâna dușmanului, căci astfel mai sigur l-ar duce în primejdie. Nu putem de loc să pricepem cauza pentru care nu se aplică cu ocașiunea mapării în Ardeal oficerii Români, cari sânt atașați pe lângă matori în alte părți ale monarhiei, pentru-ca să pună la timpul seu stavilă descrierilor defectuoase? Pentru-ce nu se aplică ca corector vre-unul dintre aceia sau un altul capace dintre oficerii Români? Aceste sânt lucruri, cari nu le pricepem. Dacă Boemia, Galiția etc., — cu toate că numirile orașelor, munților și rîurilor acestor țeri sânt foarte complicate, — sânt descrise cu acurateță; am pute aștepta în interesul monarhiei ca să se deee aceeași atențiune și îngrijire și descrierii Ardealului.

„În catalogul producțiilor cartografice ale institutului geografic militar se țice pe pagina a 8-a, punctul 10, alineatul 2: „Pentru ținerea în evidență a cartelor s'a dispus la ordinul mai înalt grijea cuviincioasă. Prelungă toate acestea direcțiunea institutului va fi deobligată cu mulțumită ori-cui, care prin împărtășiri asupra neexactităților observate s'ar hotări a contribui la rectificarea cartelor edate de institut.“ Publicul din Transilvania stă însă — din motivele mai sus expuse — indiferent față de cartele noastre.

„Aceeași provocare s'a făcut în anul trecut oficerilor, dar' a fost dată uitării ca și cea de mai înainte“ O. P.

Cronică.

Părechea moștenitoare de tron, principele Rudolf și principesa Stefania, după scriile telegrafice primite în Cetinie, vor sosi în 20 l. c. n. în capitala Muntenegrului.

În „Gazeta Transilvaniei“ curge povoiul de „absurdități“, „perfidii“ . . . fără sfârșit. — Țineam că ne aflăm în arena politică și ne trezim în țîrgul

Știința medicală în seminarele de teologie. În ministerul de instrucție din Budapesta s'a ținut în zilele aceste o consultare în scopul generalisării științelor medicale. Ca obiect de consultare a servit proiectul pregătit de ministrul Trefort la începutul acestui an, conform căruia sânt de a se înființa catedre de medicină pre lângă facultățile de drepturi, de filosofie și teologie. Medicina are să se propună cu considerare la chemarea de viață a respectivilor studenți. Pentru propunerea medicinei se vor procura preparativele necesare. Aceste catedre se vor înființa încă cu începutul anului școlastic viitor.

Statutele reuniunii de maghiarisare din Cluj sânt deja pregătite decătră comisiunea însărcinată cu afacerile pregătitoare. În §-ul 1 al statutelor se țice între altele că sigilul socie-

lignță și voință firmă poate omul să devină și trebuie să devină.

„Amândouă aceste științe le studiez deja de 51 ani cu mulțumire, căci nici când n'am simțit nici uritul sau trudire, ci totdeauna bucurie progresivă și satisfacție.

„Ce bine ar fi, dacă junimea noastră, ce progresează astăzi atât de mult, s'ar entusiasma pentru archeologie. Atunci multe ni s'ar păstra, ce până acum se transportă într'acolo, unde nu se pot stima așa ca la noi în țeară.

„În timpul facerii drumului de fer veni un arđetor de var dela Crasna la Cerepcăuți și vëndu Englezilor aurul cel bogat, ce l'a aflat între petri. Acesta cum și alte multe lucruri aflate la facerea drumului de fer, se transportară în Anglia.“

Afără de anticități aceste s'au mai adunat de cătră dl Gutter 23 monede de aramă, 34 de argint, un cinerarium (un talgerel pentru păstrarea cenușei morților la Romani), un vas pentru sugerea sângelui dela animale destinate pentru jertfe (antiroman). („Czernowitzer Zeitung“, 20/7 1878). Aceste obiecte le predete dl Gutter rectorului universității din Cernăuți, dlui V. Mitrofanovici pentru facultatea filosofică.

Din enunțarea aceasta a anticităților se dovedesce îndestul însemnătatea unui muzeu național în Bucovina, care, înzestrat cu toate mijloacele, ar aduce foloasele cele mai mari istoriei trecutului. Ele aparțin feluritelor epoce, deși determinarea timpului devine grea din cauză, că multe din ele sânt numai enunțate, fără altă descriere. În unele casuri nici chiar descrierea n'ar ajuta; aici ar fi de trebuință fotografiarea anticităților și compararea lor cu cele din alte

tății va purta fostele insignii ale Ardealului cuprinse între cele ale Ungariei; limba oficială e cea maghiară. Scopul reuniunii, § 2. Scopul reuniunii e promovarea patriotismului în părțile Ardelenne prin cultura în direcțiune națională. (Direcțiune ungurească! Red. „Trib.“) Mijloacele reuniunii sînt: Asiluri pentru copii, scoale populare și de stat, ajutorarea bisericilor eventual înființarea lor; — mai e apoi între mijloace: răspîndirea scrierilor „patriotice” în limba maternă a respectivelor locuitori, și înființarea de institute de credit și economii prin provincii. (Pentru-ca țeranii români sîc cadă mai ușor din averea părintească, deoarece ce în apelul publicat și de noi în traducere „al acestei reuniuni e vorba de apărarea moșiei unguresci. Red. „Trib.“) Între isvoarele materiale ale reuniunii se numără și: sub d): colectele, sub f): ajutoarele legislației, ale guvernului, municipiilor, comunităților și a altor persoane morale ca indivizi (?). Am aflat de bine a aduce atîta la cunoștința publicului român, pentru-ca sîc scim unde sîntem.

Inundație. Oltul eșind din alvia sa a inundat comitatul Treiscaunelor în mai multe locuri.

Di Ladislau Vajda publică în „Kolosvári Közlöny” o serie de articoli sub titlul „Răspunsul lui Ladislau Vajda la cinci articoli ai lui „Kolosvári Közlöny.”

O conferință rutenească se va întruni la Lemberg pe la începutul lunii lui Maiu, spre a stabili un program pentru proximele alegeri în Reichsrath. Inițiativa pentru convocarea acestei conferințe va lua-o fracțiunea Rutenilor vechi și a celor noi.

Ovreei la universitatea din Viena. Cu ocaziunea desbaterilor Reichsrath-ului din Viena asupra bugetului de culte și instrucție, în ședința dela 10 l. c. n. deputatul Greuter a ținut o vorbire în contra Ovreurilor. „La universitatea din Viena” — ție Greuter — „numărul profesorilor și al studenților ovrei e foarte mare. Între 159 profesori ordinari și privați, cei mai mulți sînt Ovrei de origine.” Vorbitorul ție apoi că e în contra spiritului constituțional a postpune atîția creștini și a înfunda în locul lor mulțimea de Ovrei. Guvernul ajută prin aceasta sporirea elementului antisemit.

Reuniuni cehice. Diarele cehice aduc scirea că ministrul de interne a încuviințat statutele unei noue reuniuni cehice înființate în Nordul Bohemiei cu scopul de a apăra elementul cehic de germanizare.

Reînființarea „Iosefinului” din Viena. E cunoscut că în Budapesta nu vreau să scie de reînființarea acestei academii militare medico-chirurgicale. După „Politik”, organul cehic din Praga, cercurile competente țin la reînființarea „Iosefinului” cu toată opoziția guvernului unguresc, și e posibil, că s’ar ajunge o hotărîre prin un apel la Coroană.

Papa și o căsătorie mixtă. În Viena a produs mare senzație o dispensație a scaunului

apostolic. Un anumit baron Alexandru Popper a voit să iee în căsătorie pe contesa Blanca Castrone. Popper e Ovreu, contesa Castrone e catolică, și nici unul dintre miri n’a voit să-și părăsească legea. Au apelat dar’ la scaunul papal de unde au primit dispensația să fie cununăți în biserica catolică. În zilele trecut bar. Popper, carele e supus ungar, a dat un revers cardinalului Simor, că băieții ce se vor nasce vor fi botezați în religieuna catolică.

Remunerările corpului didactic din România. Remunerațiunea primitivă la numirea provisorie a învățătorilor, institutorilor și profesorilor de ambele sexe e fixată după cum urmează: a) 90 lei pe lună pentru învățătorii rurali; b) 225 lei pe lună pentru institutorii și institutoarele urbane; c) 280 lei pe lună pentru seminarii (curs inferior), scoale normale, scoale centrale și secundare de fete; d) 360 pentru licee, gimnasii, bele-arte, seminarii (curs superior), scoale de comerț, de farmacie, veterinărie și centrală de agricultură; e) 500 pentru universitate; f) remunerațiunile profesorilor de limbi străine moderne facultative se fixează la 200 lei; g) remunerațiunea profesorilor de religieuna la scoalele laice, desen și caligrafie se fixează la 200 lei pe lună; h) remunerațiunea maestrilor de gimnastică și de musică vocală se fixează la 150 lei pe lună; i) ori-ce membru a corpului didactic sau maestru, precum și cei din conservatorul de musică, angajați conform legei cu contract, se remunerează conform contractului, dar’ nu beneficiază de gradațiune; k) Învățătorii, institutorii și profesorii în activitate nu vor suferi reduceri din actualele lor retribuțiuni.

Înmulțirea ofițerilor în Rusia. Țarul Rusiei a dispus ca la fiecare regiment de infanterie numărul ofițerilor să se înmulțească cu câte 7 înși. În departamentele militare ale Varșoviei, Vilnei și Kiev-ului ordinul Țarului se va executa încă în acest an.

Curtea rusească după o locuire de două luni în reședința se va muta la Gatșina. — Armata rusească se va înmulți în total cu 1322 de ofițeri. — În Kiev, Rewal și Petersburg se ție că s’au făcut o mulțime de arestări.

Din America. Din Newyork se telegrafează cu datul de 10 l. c. n.: Presidentul din Guatemala, Barrios a emis un decret, prin care Uniunea Statelor din America-centrală se declară ca o singură republică. Pentru executarea acestui plan Barrios a luat în mână comanda tuturor trupelor.

Petițiunea unei copile. Președintele casei deputaților a Reichsrathului din Viena, Dr. Smolka a primit, precum comunică „Die Presse” în 9 l. c. n. următoarea epistolă:

„Prea stimate domnule președinte al Reichsrath-ului! Trimite-mi pe taică-meu înderēt. Îl cheamă Hans baron Dobrzensky; dar’ pe alt taică să nu mi-l trimiți, acesta nu mi trebuesce. Ella Dobrzensky.”

Epistola a trimis-o fetiță de șese ani a deputatului Ioan Baron Dobrzensky, moșier în Chotebor.

sculă, din care poartă un carniol rotund lungăreț, o inscripțiune străină, ce pare a fi rună gotică. Acestea sînt anticități, ce le putem clasifica de gotice, cari documentează îndestul existența Goților și Sciților în timpurile migrațiunii popoarelor. Urme din viața Goților se află și în tradițiile și legendele românesce, unde fauna și paserile pre lungă dacismul și tracismul arată atîta omogenitate cu cultul religios anatic, scito-gotic din nordul Europei. Din timpurile influențatoare datează stemele Moldovei, Munteniei și Ungariei, dar’ chiar a împărățiilor celor mai mari ale Europei de astăzi. Posturile magistrale, forme țepene și nemlodite a paserilor orfeurăriei gotice-scitice au dat motivul la nascerea stemelor sau emblemelor stăpînirii, ce dintru întău se întrebuintau la regii dinastiei Arsaciților și Sassaniților. Din timpuri mai noue însă par a fi obiectele aflate în cărămîdăria d-lui Beill din Siretiu. Ele par a aparține, după cum deduce cu tot dreptul dl Gutter din timpul ordinului Ioaniților. Aceasta ne indică înainte de toate cele 3 inele aflate, dintre cari pe cel dintău se află gravat un braț în zale, ce ține o sabie încungiuată de trei rose în sus spre semilună, ear’ pe cel de al doilea patru semilune, ce erau urmate de potcoave, laterne și sfeșnice, aparate de signal, tobe, arcuți, săgeți, gloanțe, lance, tolba de săgeți și 11 pinteni. Rosele și semiluna de pe inelele acestea ne indică ori și cum originea roselor și semilunei de pe stemele Moldovei și Munteniei, căci semiluna o aflăm deja pe emblema Moldovei și Munteniei înainte venirii Turcilor în Europa. Din tot acest timp s’au aflat în Bucovina: la Siretiu într’un câmp o cruce episcopală de o lu-

Economic.

Têrguri de vite în România.

„Monitorul oficial” al României publică decretul regal, prin care se promulgă următoarea lege privitoare la înființarea a trei têrguri permanente de vite. Această lege fiind de o oarecare importanță și pentru economii și comerțului nostru de vite, o reproducem în întregul ei:

Art. 1. Guvernul este autorizat a înființa, pentru vîndarea vitelor, atît de consumațiune cît și de muncă, trei têrguri permanente, din cari unul în comuna Severin sau în apropiere de această comună, altul la Constanța sau în apropiere de Constanța, și cel de al treilea la sau în apropiere de Burdujeni.

Art. 2. Têrgurile vor fi înzestrate cu toate instalațiunile necesare pentru adăpostirea vitelor în condițiunile cele mai bune și pentru privegherea lor lesnicioasă din punctul de vedere sanitar; o parte din aceste instalațiuni va fi afectată exclusiv vitelor bănuite și urmând a fi supuse carantinei.

Art. 3. În fie-care têrg va fi un serviciu veterinar special.

Animalele aduse în têrguri vor fi supuse dispozițiunilor legii poliției sanitare.

Pentru-ca să garanteze sănătatea animalelor scoase din têrguri, administrația têrgului va lua toate măsurile cerute de higiena publică.

Art. 4. Furagiurile, grăunțele și ori-ce alte produse, necesare la hrana vitelor în tot timpul șederii lor în têrguri, se vor procura numai de administrațiunile têrgurilor cu prețuri stabilite prin tarife periodice. Asemenea pentru îngrășarea rîmătorilor.

Art. 5. Administrațiunile têrgurilor vor ave un drept de preferință asupra ori-căror alți creditori, chiar privilegiați, pentru toate sumele datorite de proprietarii vitelor drept taxe de ședere a vitelor în têrguri, cheltuieli de hrană, comisioane de vîndare și altele asemenea.

Art. 6. Pentru dobândirea terenurilor necesare la instalația têrgurilor se vor pute aplica dispozițiunile legii de expropriație pentru cauză de utilitatea publică.

Art. 7. Totalul cheltuielilor de instalațiune a têrgurilor se fixează la suma maximală de 1,000,000 lei pentru fiecare têrg.

Fondurile necesare se vor procura prin mijlocul unui împrumut emis de stat, conform celor din urmă legi pentru emiterea de rentă, dar’ pentru al căror amortisment se va fixa un timp mai scurt.

Art. 8. Dobânșile și amortismentul împrumutului contractat pentru înființarea têrgurilor se vor plăti în părți egale de cătră stat și de cătră județele și comunele urbane direct interesate la această înființare. Dacă însă locul ales pentru instalarea unui têrg nu va fi destul de aproape de un oraș, astfel că foloasele ce ar trage acesta din înființarea têrgului să fie dovedite, dobânșile și amortismentul se vor plăti numai de stat și județ, fiecare pe jumătate. Partea alicotă de dobânși și amortismente ce vor trebui să plătească județele și comunele respective, se va înscrie din oficiu în bugetele lor.

Art. 9. Cheltuielile de exploatațiunea têrgului se vor plăti din veniturile provenind din taxele de ședere a vitelor în têrg, din beneficiile eventuale asupra materialelor de hrană, din comisioanele de vîndare și celelalte.

crare proastă, ce pare a fi fost a episcopului prim cuman catolic din Siretiu Teodoric (1228), ear’ la satul Mămăești un idiol cumanic de peatră de marmură în forma unei ciobote, și la satul Babin 5 idoli cumani din lut de mărimea unei palme.

Din timpul Romanilor s’au aflat pînă acum numai două anticități: 2 cărămîși numite lateres s’au găsit într’un zid vechiu din Siretiu, care nu s’au putut examina mai de aproape, fiindcă proprietarul oprise ori-ce desgrupări. Ear’ la satul s. Onufrei sau Mănăstioara de lângă Siretiu s’au aflat urmele unui mormēt roman.

Din timpuri înainte Romanilor se găsesc anticități foarte adese în Bucovina. Între satele Mămăești și Cotiman s’au aflat vase de lut, ce se află în Viena. Vase de lut anteromane s’au aflat și în mormētul aflat pe dealul lui Iancul lungă Granicestie între picioarele unui schelet omenesc împreună cu o secure și măciucă, cum și la Siretiu. Vasele acestea au o formă primitivă și grosolană și în cele din Granicestie s’a aflat și o masă roșetică fără miros. Anticități celtice s’au aflat în Bucovina la Prelipce și Cuidin. La Prelipce lungă Nistru s’au aflat o armătură bogată celtică cu un coif și două securi, ear’ la Cuidin a ciocan foarte frumos de peatră, ce e sus neted, ear’ jos ascuțit. Din timpuri nedeterminabile sînt celelalte lucruri aflate în Siretiu: securele de peatră, cuțite, urne cu cenușă din morți etc. Uneltele aflate lungă ele, ca falci formate pentru heresteie, ace din os de pesce, globanțe de paseri indică anticitatea lor mare, ce ne strapune în timpuri preistorice, în timpul petrii și a bronzului. Dionisiu O. Olinescu.

Excedentul de venituri se va întrebuinta în părțile dobânșilor și amortismentului împrumutului, rămînēnd ca numai cînd acest excedent nu ar fi suficient pentru acoperirea dîșelor dobânși și amortisment, plata lor să se facă de cătră stat, județe și comune în modul arētat de articolul precedent.

Art. 10. Pînă la realizarea împrumutului prevēdūt la art. 7, cassa de deposite și consențații este autorizată a avansa treptat ministerului de agricultură, comerț, industrie și domenii sumele necesare în condițiunile obișnuite de dînsa.

Art. 11. Exploatarea têrgurilor se va face de cătră guvern, conform regulamentelor de administrațiune publică speciale.

Art. 12. Guvernul va pute la trebuintă să dispună prin decisiuni speciale, ca animalele de proveniență străină, cari vor întruni condițiunile pentru a pute fi admise în aceste têrguri, să fie scutite de drepturile vamale de import și considerate ca întrepritate în acele têrguri.

În casa de a nu pute fi reexportate, drepturile de import pentru asemenea animale se vor achita de îndată ce vor fi scoase din têrguri spre a fi puse în consumațiunea din țeară.

Art. 13. Dispozițiunile în vigoare relative la întrepritate se vor aplica animalelor de proveniență străină admise în têrgurile din țeară.

Regulamente de administrațiune publică vor determina punctele vamale, prin cari animalele străine vor fi admise în scutire.

Art. 14. Regulamente de administrațiune publică vor determina condițiunile de funcționare a fie-cărui têrg, precum și condițiunile de admiterea vitelor în têrguri, timpul cît vor pute rămāne acolo, chipul cum se vor face vîndările, regulele în privința poliției interioare, precum și taxele și amenșile.

La alcătuirea acestor regulamente guvernul va lua și avizul reprezentanților legali ai județelor și comunelor chemate a contribui la înființarea têrgurilor.

Varietăți.

(Consumul zăharului.) Trebuinta omului după zăhar e foarte mare. După calculii ce s’au făcut, producțiunea totală a zăharului brut se ridică pe an la 90 milioane măși, dintre care 60 milioane e zăhar de trestie, 25 milioane de napi, ear’ restul, din Palmi și alte plante. Dacă se ia numărul total al oamenilor de pe pămēt cu 1500 milioane, în acest cas consumul zăharului ar veni de om cu 5 chilogr. Zăharul, înainte de a se pregăti și din napi, era foarte scump și astfel și consumul era mai mic. Pregătirea zăharului din napi l’a aflat apotecarul german Marggraf din Berlin.

(Țăitorul de grumazi în prāvălia unui barbier.) Din Madrid se scie cu datul de 21 Februarie: În prāvălia unui barbier renumit de aici s’a întēplat ieri următoarea scenă: Un mușteriu — un străin necunoscut — a luat din mână unui sodal de barbier briciaul țiecîndu-i: „Lasă-mē să vēd, ascuțu-i bine.” În momentul acesta însă briciaul a și dispărūt din mână lui într’un mod neînțeles, scoțînd la lumină un cuțit mare de kuhne, pe care l’a pus la gūt și și-a tăiat gătul. A început a împrōșca din grumazii tăiați o mulțime de sânge, și cînd cei de față voiau să-i sară întru ajutor, — străinul s’a ridicat de pe scaun, a făcut compliment în toate lăturile și punēnd un taler pe masă s’a depărțat rîdēnd. A fost prestidigitatorul Hermann din Viena.

Posta ultimă.

Londra, 11 Martie n. „Times” crede că o ciocnire la granița afghană n’ar fi improbabilă, de vreme-ce Rușii din nou înaintează în direcțiune spre Herat. Afghanii sînt cu sfatul și ajutorul reprezentanților Engliterii pregătiți de a resista invasiunii. Lumsden e avisat a organiza eventual apărarea Afghanistanului. Emirul din Afghanistan a cerut formal ajutorul Engliterii spre întărirea fortificațiunilor dela Herat în contra unui atac.

Belgrad, 11 Martie n. Ministrul bulgar de rēșboiu principele Cantacuzen a călătorit la Petersburg.

Belgrad, 11 Martie n. Conform unei sciri sosite din granița, la Prizrend s’a întēplat în 4 și 5 l. c. n. o luptă mare între Nizami și Arnăuți. Nizamii au fost bătuti și au cădūt mulți pe cāmpul de rēșboiu. Un Pașa a scāpat cu fuga; un alt Pașa a fost condamnat la Prizrend. Țiarul „Zastava” a fost oprit pe întreg teritoriul Serbiei din cauza unor expectațiuni în contra regelui Milan.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

